

له یادی 40 ساڵه‌ی شه‌ری قزله‌روچه‌ند راستیه‌ك ... ئه‌حمه‌د ره‌جه‌ب

ئه‌مر 24/3/2020 یادی چل ساڵه‌ی شه‌ری قزله‌ره‌و رڤك چل ساڵ به‌ر له
ئاستاو له‌ رڤژي 24/3/1980 پشمه‌رگه‌ قاره‌مان و چاونه‌ترسه‌كانی حزبی
شیوعی عراق به‌ مه‌فره‌زه‌یه‌كی {16} كه‌سی به‌رنگاری سوپاكه‌ی دیکتاتۆر
سه‌دام حوسه‌ن و حزبی به‌عسی عه‌ره‌بی و به‌ یاوه‌ری جاشه‌ خۆفر شه‌كان
بوونه‌وه‌.

سوپاكه‌ی سه‌دامی دیکتاتۆر و حزبی به‌عسی عه‌ره‌بی خۆنڕۆژ پشجه‌مین
سوپای گه‌وره‌و مڤدڤرنی جیهان بوو، خاوه‌نی فرڤكه‌ی جه‌نگی و
هه‌لیك پته‌روو تڤ و راجیمه‌و هه‌موو جڤره‌ چه‌كك بوو، به‌ یاوه‌ری
سه‌دان به‌تالیڤنی خه‌فیفه‌ (موسته‌شارو جاش) و داموده‌زگای ئه‌من و
ئیه‌ستخبارات.

هه‌ند له‌ هاورڤیان و خه‌كی تر بیره‌وه‌ری و كته‌بیان نووسیوه‌و ئه‌وه‌ی
سه‌یره‌ و توویانه‌ بڤ مڤژوو ئه‌م راستیانه‌ ئه‌نووسین تا نه‌وه‌كانی
داهاتوو سوودی لڤوه‌ربگرن به‌ام زڤریان به‌هه‌داچوون و،
لڤره‌دائامازه‌ ئه‌ده‌م به‌ نووسینی هه‌ندك له‌ هاورڤیانی شیوعی و
مه‌به‌ستی ژماره‌یه‌کیان ته‌نها سڤنگ ده‌رپه‌راندن و هه‌چی تر ئه‌گڤنا
بابه‌ته‌كانیان له‌ نووسینه‌كانم و نووسینی هاورڤیانی دیکه‌ كه‌ له‌
شه‌ره‌كه‌ بوون وه‌رگرتوووه‌و به‌هه‌ دایانرشتوووه‌.

دوو سڤ هاورڤی سه‌ركردایه‌تی له‌ بیره‌وه‌ریه‌كانیاندا به‌ هه‌چ شڤوه‌یه‌ك
ئامازن ناده‌ن به‌ چه‌كی پشمه‌رگه‌كان چونكه‌ ئه‌گه‌ر ئه‌و كاره‌ بكه‌ن
سه‌رو گڤیلاکی خڤیان ئه‌گرڤته‌وه‌و، ئه‌وان وه‌ك به‌رپرس مه‌فره‌زه‌كانیان
ناردوووه‌ ته‌ قووڤایی خاکی كوردستان به‌ خراپترین چه‌ك و به‌بڤ
ته‌قه‌مه‌نی و تفاقێ تر بڤ نموونه‌ مه‌فره‌زه‌كه‌ی قزله‌ر.

هاورڤی به‌رڤزم موهه‌ند ئه‌لبه‌راك { دوكتۆر سادق} كته‌بڤكی به‌
ناونیشانی ئه‌ی ره‌قیب نووسیوه‌و هه‌روا هاورڤیه‌كی تر به‌ ناو { سه‌لام
فه‌واز ئه‌لعوبه‌یدی} كته‌بڤكی به‌ ناونیشانی { بیره‌وه‌ریه‌كانم
له‌ باره‌ی ژيانی پشمه‌رگه‌كان} و، رڤزدار دوكتۆر عه‌بدووافه‌تاح عه‌لی
بڤتانی هه‌ند تڤبینی و راستكردنه‌وه‌ی نووسیوه‌و جڤی ده‌ستخڤشییه‌و،
ئه‌ت كته‌به‌كه‌ی سه‌لام فه‌واز سه‌رچاوه‌یه‌كی گرنگه‌و نابڤت له‌
نووسینه‌وه‌ی مڤژووی خه‌باتی چه‌كداری پشمه‌رگه‌ شیوعیه‌كان و
به‌شداریان له‌ شڤرشێ كوردا پیه‌شتكڤیی بخه‌ن.

دهستخاښی له دوکتاړ صادق نووسهري { ټه ره قيب } و سهلام فهواز نووسهري { بيره وهرييه کانم له باره ی ژيانی پشمه رگه کان } و، هه روا رښدار دوکتاړ عه بدولفه تاج عه لی بټانی ټه کم و هیوادارم سه رکه وتوو بن و له کټايدا داواکارم له هه ردوو نووسهري د. صادق و سهلام ناوی شهريه کان و هاورټيان راست بنووسن و هه روا رښه کان بټ نمونه شهري قزله له 24/3/1980 روويداوه نه وهك 27/3/1980.

هاورټ فهيسه ټه لفوئادی له کټاښه کی : له مټووی خه باتی چه کداری پشمه رگه کاننی حزبی شیوعی عراق { 1978 — 1989 } ټه نووسټ :

مه فرهزه يهك له 16 هاورټ و دټستان بهرپرسی عهسکهرييه کی مهلا حوسه ټن و موسته شاری سیاسييه کی هاورټ فارس ره حيم ټه ندای محلی سلیمانی بوون هتد... چه که کانين "" ټالی وغه ير ټالی "" 24/3/1980 چوونه ناو دټی قزله ر، هاورټيان بریارياندا بټ ناخواردن بچنه ناودټ و ټه مهش پټچه وانهی بریارټکی روونه که ناټت به رټر بچنه ناودټ، مه فرهزه که پاسه وانی توندوتټيان دانه ناو، هاورټيان به په له چوون بټ مزگهوت و چاوه روان بوون نانين بټ بنن و، لهو کاته دا 4 هه ليکټپتر له نزيك مزگهوت ته که هاتنه سر زهوی و باره کانين هه ټرشت 120 کهس بوون ويه کسر کهوتنه ته قه رووه و مزگهوت ته کهو، پاشان 7 هه ليکټپتری تر هاتن و باره کانين هه ټرشت و ، نووسهري به ټاره زووی خټای زټر شتی تری نووسیوه.

راسته مه فرهزه که 16 هاورټ بوو هه ره هه موو شیوعی بوون حه مه کریم قه رچه تانی بهرپرسی عهسکهري بوو، هاورټ فارس ره حيم لهو ټه بوو قهت موسته شاری سیاسی نه بووه، چه که کان خراپترین چهك بوون، چوونه ناودی پټچه وانهی هيچ بریارټك نه بوو هاورټيان خټيان بریار ټه دهن، له ناودټ پشمه رگه له لایه ټه نجټمهی دټکه به سرماټاندا دابهش ټه کرټن و ناچنه مزگهوت تا نانين بټ بنن، پاسه وانی توندوتټيان (کهس نازانټت مه بهستی چیه) خټمان 16 کهس بووین من و هاورټ ره ووف رهشيد { بټکهس } پاسه وان بووین.

هاورټ فهيسه ټه فوئادی مټوو ټه نووسټت به ټام مټوووه که ټه شوټوټټت. چل ساټ بهر له ئیستاو له رټژی (24) ی ئاداری ساټی (1980) پشمه رگه ټازاو دلټره کاننی (حزبی شیوعی عراق) شهرټکی پر له قاره مانټتی و خټبهخت کردنن تټمار کردو ټه توانين بټټن داستانټکی بټ وټنه..

رژټمی له رزټکی به غدا بټ داپلټسینی جه ماوهرو به هټی جه ژنی نه ورټزه وه هټزټکی گه وره ی سه ربازو جاشی هټنا بووه شاری سلټمانی و له حاټتی ئاماده باش بوو، ساټی (1980) به هټی باران و تهرو تووشییه وه ټاهه نگه کاننی نه ورټز خرابوونه رټژی (24) ی مانگ و هټزه کاننی دوژمن له سه رپټ بوون بټ سه رکو تکر دنی هټزه

به رهه ښتکاره کان.

مه فرزه يه کی قاره مانې حزب که له (16) پښمهرگه پښک هاتبوو، به يانی زوو دښی زښوای بناری شاخی سرکه شی پیره مه گروونی به جښ هښت و بهو سرماو سښه يه به رهو دښی (قزله ر) که و ته ر و ، به فر شکاندن چوونه سر شاخ و دابه زین بښ دام ښی شاخ بوونه هښه کی سره کی هیلاک و ماندوو بوونی پښمهرگه کان، له کاتژمږی (11) دا پښمهرگه کان چونه ناو دښی قزله ری سر به ناحیه ی سرچنار بښ حسانه وه، به ښام پاش کاتژمږی پښک هښک پته ره کانی دوژمن هاتنه ئاسمانی دښه که و یه کسر سربازو جاشیان هښرشت و زوو به زوو له هه ردوولا دهست کرا به ته قه کردن.

به ښی پښش چل سا ښ له رښژکی وهک ئه مر ښا (24) ی ئاداررژمی ترسند کی فاشی و خښنرښی عښراق به هښزکی گه وره له هښزه کانی تایبه تی (قوات خاصه) به پا ښ پشی جاش و به (19) هه لیک پته ر هښرشت کی درندانه یان کرده سر مه فرزه قاره مانه که ی حزبی شیوعی عښراق له دښی قزله رو شه رښکی چه په ښ و نابهره رو سهختیان هه ښگیرساند.

دوژمنی ترسند پښک به شښوه يهک هاتبوو، ئه یزانی مه فرزه که (16) که سهو چه که کانیان زښر خراپه، به خه یای خاوی خښی هاتبوو مه فرزه که دهستگیر بکات، له راستیدا چه کی پښمهرگه کان چه کی شهر کردن نه بوو، بریتی بوون له (2) کلاشنکوف و (8) ژښس و (5) ماوو* یهک برنهو، هه موو ئه و چه کانه ش کښن بوون و، له کاتی ته قه کردندا ئه وهستان، به ښام سهره رای هه موو ئه و کښسپ و ته گه ره یه حماس و وره ی به رزی پښمهرگه و هاور ښیان له په ره سه ندندا بوو.

پاش سښ چوار کاتژمږی له شه ره که مه فرزه يه کی ئازای پښمهرگه ی یه کښتی نیشتمانی کوردستان به سهر ښکایه تی ئیسماعیل گه وره دښی له قښی چښخماخه وه خښی گه یانده گه رمه ی شه ره که و هاتن به هانای برا پښمهرگه کانیانه وه، له کاتژمږی (6) ی ئښواره دوژمن که و ته پاشه کش و کښکردنه وه ی زیانه کانی و به رووره شی بښ مښگاکانی گه رایه ښوه.

مه فرزه که برښتی بوو له م هاور ښیانه:

1- حمه کریم قه ره جه تانی (حه مه صالح) 2 - حسن رشید (فهلاج) 3- کمال مام همزه (هه ژار) 4- عمر حه مه بجکول (ملا حسین) 5- معتمم عبدالکریم (أبو زه هره) 6- شفیق کریم (مام ښتا شاه ښ) 7- صلاح الدین حسن (مام ښتا خالد) 8- سهر باز مه لا ئه حمد بانخیلانی 9- عومه ر علی (عمر بوره سلمی) 10- مام ښتا جه مال محمد امین 11- حه مه سالح سورداشی (مام ښتا سهر دار) 12- ره ووف ره شید (بښکه س) 13- محه مه د مهزلوم (أبو محه مه د) - 14- بورهان ئه حمه د (عه تا) 15- ئه حمه د

لهم داستانه شك داره دا ئهم هاور پيا نه شهيد بوون:

- 1- عومر حه مه بچك ل (مهلا حسين)، ئه ندامى ل ژنهى قاعیده، كر كارى كارگهى ته نقيحى سل مانى.
- 2- شه فېق كریم (شاه) مام ستاى زمانى ئینگلیزى له سانهوى ر شنبير - سل مانى، ئه ندامى ل ژنهى قاعیده.
- 3- موخته سهم عه بدولكه ریم (أبو زههره) ئه ندامى حزب، هونه رمه ندو و نه ك ش {شوه كار}.

- 4- حه سهن ره شید (فلاح) - كر كارو ل پسر او ه لى پراستنى باره گای ك مېتهى ناوهندي له به غدا، ئه ندامى قهزا، سل مانى.
 - 5- كه مال مام همزه (هزار) ئه ندامى حزب، كر كار، سل مانى.
- بريندار بوونى (شه هاب) پ شمهرگهى دل لى يه ك تى نيشتمانى كوردستان. شايانى باسه (3) هاور لهو هاور پيانى به شدارى شوى قزله ريان كرد له شو لى تر شهيد بوون:

- 1 - سهرباز مهلا ئه حمده بانې لى له داستانه كى به كريا فدا به دهستى م سته شار جاش تحسین شاو هيس شهيد كرا.
- 2- عومر عالى (عومرى پوره سلما) له كاتى ئه نجامدانى ئهرك كى حزب و پ شمهرگه له رووبارى چه مى سووره بان له نزيك دى چا له خه ل نه خنكاو و شهيد بوو.
- 3- سەلاح الدين حه سهن (مام ستا خالد) ئه ندامى مه كته بى محەلى س لىمانى - له كاتى ئه نفاله به دناو چه په ه كى ر ژ مى به عسى تر سن كدا 1988 كه وته داوى چه تهو چ كاوخ ره كانى ر ژ م و شهيد كرا. سهر كهو خه باتى ره واى حزبى شىوعى له پ ل ناو ئاواته كانى گه ل و نيشتمان..

مردن و سهرش لى ب ل د ژمان.

ت بېنى: مهلا حسين له دى چ خماخ ته سليم به خاك كراوه.

- (4) هاور كى تر: شه فېق و أبو زههره و حه سهن و هزار له دى (قزله ر) ن ژران، به مام ب به يانى 25 ى ئادارى 1988 دوژمنى تر سن ك لاشه كانيانى ب شارى سل مانى گواسته وه.

**** عهدنان . ط له پاش ماوه يه ك زانرا عهدنان چ كاوخ لى ر ژ مى حزبى به عسى عه ره بيه .**

23/3/2020